

den ganske bestemte Paaskrift: Dette Forslag skal undersøges af Landstinget, da Folketinget ikke har gjort det. Selvfølgelig kan jeg fra mit Partistandpunkt ikke have noget imod, at Landstinget faar stor Indflydelse paa de saglige Spørgsmaal — jeg er tværtimod glad derved — men som Medlem af dette Ting, hvoraf jeg har den Ære at være Medlem, har jeg dog Interesse af, at de Forslag, der forlade os, ere saa gode og fuldkomne, som vi selv synes, de kunne blive. Derfor skulle vi undersøge dem og ikke, som det alt for ofte har været Tilfældet baade i denne og i forrige Samling, jage dem igennem ofte uden Udvalgsbehandling og sende dem op til Landstinget i det store og sikre Haab, at Landstingets gamle Højre har en Del saglige Kræfter, der kunne gøre Arbejdet for de Herrer.

Med Hensyn til selve Forslagets nærmere Bærelse og Forholdene paa statistisk Bureau vil jeg blot have Lov til at gøre opmærksom paa, at der her er særlige Forhold. En Assistent i statistisk Bureau er, som sagt, en manuel Arbejder, der i det Øjeblik, han har sin Eksamen og kender noget til de almindelige statistiske Metoder og kan regne og tælle nogenlunde paalideligt sammen, kan fylde sin Plads, og der er ikke Tvivl om, at de Kvinder, der ere Assistenten i statistisk Bureau, gøre et meget godt Arbejde og bør have Adgang til at faa den for Kvinder meget smukke og gode Stilling som Assistenten. Men til at være Fuldmægtig i statistisk Bureau hører der noget mere, nemlig det at kunne skrive en Betænkning paa Basis af det Talmateriale, man har samlet sammen. Hvor vigtigt dette Fuldmægtigenes Arbejde er, skal jeg nævne de Herrer et Eksempel paa. Med Hensyn til den store Landbrugsstatistik, Kreaturtælling og Ejendomsstatistik, som man har været saa glad for, ikke mindst i dette Ting, er det jo af stor Betydning, at den er foretagen paa rigtig Maade, efter de rette Principper og med det rette Overblik, og denne Undersøgelse er dog udført ikke af en Kontorchef, men af en Fuldmægtig. Altsaa har en Fuldmægtig i dette Bureau en meget stor og afgørende Op-gave. Og den Omstændighed, at en Kvinde kan gøre Fyldest som Assistent, betyder ikke, at hun ogsaa kan gøre Fyldest som Fuldmægtig. Det, at hun har taget statsvidenskabelig Eksamen, betyder det heller ikke, al den Stund, at enhver kan tage denne Eksamen, blot han er flittig. Men en Fuldmægtigs Arbejde er et rent logisk,

klart Arbejde, som, saa vidt jeg kender til de skriftlige Arbejder, som Kvinderne levere ved Universitetet, ere af den Art, at Kvinder meget sjældent kunne udføre det. Og om de Damer, der f. Eks. staa for Tur, og som, hvis dette Lovforslag overhovedet gennemføres, kunde tænkes at blive Fuldmægtige, maa man sige, at de kunne deres Ting udenad og ved den mundtlige Eksamen kunne staa paa et Ben og remse det op, men deres skriftlige Præstationer ere meget daarlige. Jeg erindr-er, at der ved den allersidste juridiske Eksamen var en Dame oppe, som leverede en ren udmærket Præstation i det mundtlige, men, saa snart man søgte at eksaminere hende udenfor Lærebogen, klarede sig meget daarligt, og en af Professorerne erklærede bag efter, at hun egentlig burde have haft 2den Karakter, uagtet hun kunde sine Ting udenad. Jeg tror derfor, at man af den Omstændighed, at de have taget Eksamen, ikke kan slutte, at de i og for sig egne sig til at være Fuldmægtige i Statistisk Bureau og gøre det store og gode Arbejde, der fordrer der. Der er desuden det særlige Forhold ved den statsvidenskabelige Eksamen, som de Herrer maa tage i Betragtning, nemlig at denne Eksamen paa en vis Maade er meget let at tage. Nationaløkonomi er noget, der vedrører det praktiske Liv og er forfærdelig nem, særlig saaledes som Eksamenen hidtil er tagen. Nationaløkonomien er ret nem at tage for den, der ikke vil gøre meget ved den, men den er meget svær, naar man virkelig for Alvor vil sætte sig ind i Sagerne. Jeg skal kun sige, at de, der studere Statsvidenskab og gøre noget ved Studiet, i Reglen ere unge Mænd, der ikke gøre det for Løvebrødets Skyld, men af delvis videnskabelig Interesse, og der er ikke andre Embeder for dem end Fuldmægtigembederne under Statistisk Bureau. Selv om jeg ganske vist anerkender, at den nuværende højtærede Finansminister i større Omfang har benyttet statsvidenskabelige Kandidater end de tidligere Finansministre, ere de Punkter dog stærkt begrænsede, hvor man bruger statsvidenskabelige Kandidater. Der er nu en Del unge Mænd og det af de flinkeste, der som Forfattere og Foredragsholdere gøre et temmelig stort og meget nyttigt gratis Arbejde. Jeg tror, at det er en farlig Sag at sige til disse unge Mænd, som gøre et saadant Arbejde for det videnskabelige Studiums egen Skyld: I maa gøre eder fortrolige med, at Kvinderne komme til at konkurrere eder ud.